

Warszawa, 29-05-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

IV.7020.2.2020.MA

Pan Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

ePUAP

Dot. DSRiN-V.053.4.2022, DLPC-IV.053.1.2020

Szanowny Panie Ministrze!

Niniejszym pismem pragnę powrócić do sprawy domniemanie pochodzenia dziecka z małżeństwa po ustaniu lub unieważnieniu tego małżeństwa (art. 62 ustawy z 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz.2809, dalej KRO).

Jak wskazywał Rzecznik w piśmie z 8 lutego 2024 r., obecne uregulowanie przewiduje, że jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem trzystu dni od jego ustania lub unieważnienia, domniemywa się, że pochodzi ono od męża matki. Domniemanie tego nie stosuje się, jeżeli dziecko urodziło się po upływie trzystu dni od orzeczenia separacji. Jeżeli dziecko urodziło się przed upływem trzystu dni od ustania lub unieważnienia małżeństwa, lecz po zawarciu przez matkę drugiego małżeństwa, domniemywa się, że pochodzi ono od drugiego męża. Domniemanie to nie dotyczy przypadku, gdy dziecko urodziło się w następstwie procedury medycznie wspomaganey prokreacji, na którą wyraził zgodę pierwszy mąż matki. Domniemanie powyższe mogą być obalone tylko na skutek powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

Obecnie obowiązujący stan prawny stwarza zasadnicze komplikacje w ustaleniu pochodzenia dziecka w sposób zgodny z rzeczywistością i rzutuje na sytuację prawną wszystkich członków rodziny. Przyczynia się on także do większego obciążenia sądów rodzinnych, rozpoznających sprawy o zaprzeczenie ojcostwa; takie powództwo jest w obecnym stanie prawnym jedynym środkiem doprowadzenia do zgodności stanu cywilnego dziecka z prawdą biologiczną.

Jak wynikało z pisma Pani Zuzanny Rudzińskiej – Bluszcz, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, z 27 lutego 2024 r.(DLPC-IV.053.1.2020) stanowisko resortu sprawiedliwości w tej sprawie było podobne: „Ministerstwo Sprawiedliwości dostrzega, że obecnie obowiązujący stan prawny stwarza komplikacje w ustaleniu pochodzenia dziecka w sposób zgodny z rzeczywistością i rzutuje na sytuację prawną wszystkich członków rodziny. Przyczynia się on także do większego obciążenia sądów rodzinnych, rozpoznających sprawy o zaprzeczenie ojcostwa. Resort sprawiedliwości podjął inicjatywę legislacyjną zawartą w projekcie wpisanym do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD292, jednak z uwagi na zakończenie kadencji Parlamentu, projekt ten uległ dyskontynuacji”.

Jednocześnie w piśmie wskazano, że „opisane zagadnienia będą przedmiotem dalszych analiz i prac legislacyjnych mających na celu usprawnienie procedur związanych z ustaleniem pochodzenia dziecka”. Dlatego działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o poinformowanie ,czy w Ministerstwie zostały podjęte prace analityczne nad tą kwestią i ewentualnie jakie są wyniki tych prac. Będę wdzięczny za poinformowanie Rzecznika Praw Obywatelskich o stanowisku Pana Ministra w tej sprawie oraz o ewentualnie podejmowanych krokach legislacyjnych. Pragnę podkreślić, że przedmiotowa kwestia ma istotne znaczenie praktyczne, ponieważ do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich cały czas wpływają skargi od obywateli, których dotyczą skutki wskazanego domniemania pochodzenia dziecka z małżeństwa.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/